

## **PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO ZESPOŁU SZKÓŁ SPECJALNYCH IM. UNICEF W RZESZOWIE ROK SZKOLNY 2019/2020**

**Cel główny programu:** wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji i wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników oraz specyfikę typów szkół, systemowej koncepcji preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego, rozumianych jako:

- preorientacja zawodowa: ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy;
- orientacja zawodowa: ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–VI szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy;
- doradztwo zawodowe: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkoły branżowej w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

### **Cele preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego:**

- Celem preorientacji i orientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy dzieci wobec pracy i edukacji a także pobudzanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań dzieci.
- Celem doradztwa zawodowego jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Program Realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest przeznaczony do realizacji z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz autyzmem, w przedszkolu oraz na następujących etapach edukacyjnych:

- Szkole Podstawowej I - III
- Szkole Podstawowej IV-VI
- Szkole Podstawowej VII-VIII
- Branżowej Szkole I stopnia
- Szkole Przystosabiającej do Pracy

Program Realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w Zespole Szkół im. UNICEF realizowany jest według poniższego planu na poszczególnych etapach edukacyjnych. Zakłada współpracę wychowawców z rodzicami w celu pomocy uczniom w podjęciu trafnej decyzji zawodowej i szkolnej. Za jego realizację odpowiadają wychowawcy klas, którzy uwzględniają zadania programu w rocznym planie wychowawczym klasy. Osobami odpowiedzialnymi za realizację programu są także: pedagog, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów zawodowych, oraz pozostali nauczyciele.

## PRZEDSZKOLE

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNAWANIE SIEBIE</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Co lubię robić;</li> <li>2. Przykłady różnych zainteresowań;</li> <li>3. Co robię dobrze;</li> <li>4. Podejmuję działania i opisuję, co z nich wyniknęło dla mnie i dla innych.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zabawy tematyczne w kąciakach zainteresowań</li> <li>• Stwarzanie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego, wyboru aktywności.</li> <li>• Prowadzenie zajęć plastycznych, technicznych, muzyczno-ruchowych oraz innych wzbudzających zainteresowanie, np.: zabawy w kole, manipulacyjne, konstrukcyjne, Sala Doświadczenia Świata, Ogród polisensoryczny</li> <li>• Stosowanie aktywizujących metod pracy</li> <li>• Stymulowanie rozwoju poznawczego poprzez oddziaływanie polisensoryczne</li> <li>• Praca z wykorzystaniem Kart Pracy, historyjek obrazkowych</li> <li>• Nagradzanie - ekspozycja prac dzieci</li> <li>• Udział w konkursach np. plastycznych</li> </ul>	wszyscy nauczyciele / rok szkolny 2018/19
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Odgrywam różne role zawodowe w zabawie;</li> <li>2. Znam nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w moim najbliższym otoczeniu i opisuję czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;</li> <li>3. Nazywam zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczę( np. wyjście na zakupy, koncert, pocztę)</li> <li>4. Podejmuję próby posługiwania się przyborami i narzędziami</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zabawy tematyczne</li> <li>• Odgrywanie scenek</li> <li>• Praca z wykorzystaniem Kart Pracy</li> <li>• Organizowanie wyjazdów tematycznych</li> <li>• Zabawy symboliczne</li> <li>• Zabawy integrujące grupę</li> <li>• Gry dydaktyczne</li> <li>• Praca z wykorzystaniem akcesoriów, konkretów</li> <li>• Zapoznanie z kierunkami zawodowymi w ZSS</li> </ul>	wszyscy nauczyciele / rok szkolny 2018/19

	<p>zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;</p> <p>5. Opowiadam o sobie w grupie rówieśniczej.</p>		
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<p>1. Nazywam etapy edukacji</p> <p>2. Nazywam czynności, których lubię się uczyć.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Praca z wykorzystaniem Kart Pracy</li> <li>• Nauka inicjowania aktywności</li> <li>• Przestrzeganie Kodeksu Przedszkolaka</li> <li>• Uczestnictwo w życiu szkoły – udział w zabawach, uroczystościach</li> </ul>	wszyscy nauczyciele / rok szkolny 2018/19
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</b>	<p>1. Opowiadam , kim chciałbym zostać;</p> <p>2. Planuję własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;</p> <p>3. Podejmuję próby decydowania w ważnych dla mnie sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prezentacja bajek edukacyjnych</li> <li>• Czytanie, oglądanie, omawianie książeczek edukacyjnych</li> <li>• Czytanie wierszy o zawodach</li> <li>• Praca z wykorzystaniem Kart Pracy</li> <li>• Nauka wyrażania swoich uczuć i emocji</li> <li>• Praca z wykorzystaniem Planu Dnia, Sekwencji Działań</li> <li>• Nawiązywanie pozytywnych relacji koleżeńskich</li> <li>• Wyrabianie u dzieci gotowości pomagania innym</li> </ul>	wszyscy nauczyciele / rok szkolny 2018/19

**SZKOŁA PODSTAWOWA DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM DLA KLAS I-III**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Opisuję swoje zainteresowania i określam, w jaki sposób mogę je rozwijać;</li> <li>2. Prezentacja zainteresowań na forum;</li> <li>3. Przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;</li> <li>4. Moje mocne strony w różnych obszarach;</li> <li>5. Działam w sytuacjach zadaniowych i opisuję, co z tego wyniknęło dla mnie i dla innych.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia warsztatowe.</li> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki, drama.</li> <li>• Udział w apelach, przedstawieniach, konkursach.</li> <li>• Udział w zajęciach dodatkowych.</li> </ul>	<p>Wychowawca klasy, pedagog nauczyciele prowadzący koła zainteresowań. /cały rok szkolny</p>
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRAC</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Odgrywam różne role zawodowe w zabawie;</li> <li>2. Nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu;</li> <li>3. Praca i jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);</li> <li>4. Znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuję.</li> <li>5. Rola zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;</li> <li>6. Posługuję się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia warsztatowe.</li> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki.</li> <li>• Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do zakładów pracy, np. zakładu fryzjerskiego spotkania z rodzicami (jako przedstawiciele różnych zawodów), zaproszeni goście (np. policjant)</li> </ul>	<p>wychowawcy, nauczyciele /cały rok szkolny.</p>

<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Potrzeba uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;</li> <li>2. Treści, których lubię się uczyć;</li> <li>3. Różne źródła wiedzy i próby korzystania z nich.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki.</li> <li>• Zajęcia w plenerze (lekcje muzealne, biblioteczne)</li> </ul>	<p>wychowawcy, nauczyciele. osoby prowadzące zajęcia. /cały rok szkolny</p>
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kim chciałbym zostać i co chciałbym robić;</li> <li>2. Planuję swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;</li> <li>3. Samodzielnie podejmuję decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z moją osobą.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki.</li> <li>• Udział w apelach, przedstawieniach, konkursach.</li> <li>• Udział w zajęciach dodatkowych. Motywowanie i kształtowanie samodzielności oraz odpowiedzialności za swoje działania.</li> </ul>	<p>Wychowawca klasy, pedagog nauczyciele prowadzący koła zainteresowań. /cały rok szkolny</p>

**SZKOŁA PODSTAWOWA DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM DLA KLAS IV–VI**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Moje zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;</li> <li>2. Moje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;</li> <li>3. Działam w sytuacjach zadaniowych i oceniam swoje działania, określam wnioski na przyszłość;</li> <li>4. Prezentuję swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia warsztatowe.</li> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki, drama.</li> <li>• Udział w apelach, przedstawieniach, konkursach.</li> <li>• Udział w zajęciach dodatkowych.</li> </ul>	Wychowawca klasy, pedagog nauczyciele prowadzący koła zainteresowań. /cały rok szkolny
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Różne grupy zawodów i przykłady dla poszczególnych grup, różne drogi dojścia do nich.</li> <li>2. Praca i jej znaczenie w życiu człowieka;</li> <li>3. Czynniki wpływające na wybory zawodowe;</li> <li>4. Posługuję się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;</li> <li>5. Rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia warsztatowe.</li> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki.</li> <li>• Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do zakładów pracy, np. wypożyczalni samochodów, klubów sportowych, siłowni, zakładu mięsnego, stolarskiego, fryzjerskiego, itp., spotkania z rodzicami (jako przedstawiciele różnych zawodów), zaproszeni goście (np. policjant)</li> </ul>	wychowawcy, nauczyciele /cały rok szkolny.
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Różne sposoby zdobywania wiedzy - mój indywidualny</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozmowa kierowana, pogadanki.</li> <li>• Zajęcia w plenerze (lekcje muzealne, biblioteczne,</li> </ul>	wychowawcy, nauczyciele. osoby

<b>CAŁE ŻYCIE</b>	sposób nauki; 2. Przedmioty szkolne, których lubię się uczyć; 3. Jak szukać dociera do informacji i korzystać z różnych źródeł wiedzy.	w banku)	prowadzące zajęcia. /cały rok szkolny
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH</b>	1. Moje planach edukacyjne i zawodowe; 2. Planuję swoje działania- nazywam czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 3. Samodzielnie podejmuję decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jaki pośrednio (otoczenie) z moją osobą	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Udział w apelach, przedstawieniach, konkursach.</li> <li>• Udział w zajęciach dodatkowych. Motywowanie i kształtowanie samodzielności oraz odpowiedzialności za swoje działania.</li> </ul>	pedagog nauczyciele prowadzący koła zainteresowań. /cały rok szkolny

**KLASY VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Moje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);</li> <li>2. Moje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w planowaniu kariery edukacyjno – zawodowej.</li> <li>3. Moje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;</li> <li>4. Wartości pracy i etyki zawodowej;</li> <li>5. Moje aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tematyka zajęć wychowawczych i lekcji przedmiotowych.</li> <li>• Zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową (ankiety, scenariusze).</li> <li>• Udział w zajęciach pozalekcyjnych, kołach zainteresowań, konkursach.</li> <li>• Angażowanie się ucznia do prac na rzecz szkoły.</li> <li>• Praca indywidualna z uczniem zdolnym.</li> <li>• Wyróżnianie i eksponowanie działalności i prac ucznia.</li> </ul>	Wychowawca klasy, nauczyciele, pedagog, psycholog, doradca zawodowy / cały rok szkolny
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zawody, charakterystyka wybranych zawodów , drogi ich zdobywania;</li> <li>2. Współczesny rynek pracy; zjawiska i trendy w nim zachodzące;</li> <li>3. Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców, autoprezentacja;</li> <li>4. Znaczenie pracy w życiu człowieka;</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lekcje wychowawcze (pogadanki, filmy edukacyjne, zajęcia warsztatowe, gry ).</li> <li>• Omówienie wymagań dla kandydatów na poszczególne kierunki kształcenia</li> <li>• Zwiedzanie klasopracowni w naszej szkole.</li> <li>• Wycieczki edukacyjne do zakładów pracy.</li> <li>• Prezentacja prac uczniów szkoły zawodowej podczas Dnia Otwartej Szkoły.</li> <li>• Spotkania z nauczycielami praktycznej nauki zawodu.</li> <li>• Rozmowy doradcze.</li> <li>• Praca z Internetem.</li> </ul>	wychowawca klasy, nauczyciele techniki, informatyki , WOS, bibliotekarz, pedagog, psycholog, doradca zawodowy / cały rok szkolny



		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Praca z Informatorem: o zawodach, o szkołach ponadpodstawowych.</li> <li>• Udostępnianie literatury z zakresu orientacji zawodowej i poradnictwa zawodowego.</li> <li>• Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców.</li> <li>• Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w placówce.</li> </ul>	
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Co po gimnazjum -możliwości dalszego kształcenia, korzystam z dostępnych źródeł informacji;</li> <li>2. Moje zasoby w planowaniu przyszłości edukacyjno – zawodowej.</li> <li>3. Struktura polskiego systemu edukacji.</li> <li>4. Uczenie się przez całe życie – co to znaczy?</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uświadomienie uczniom korzyści wynikających z nabytej wiedzy podczas wykonywania przyszłego zawodu.</li> <li>• Informowanie uczniów i rodziców o zmianach zachodzących w szkolnictwie ponadpodstawowym</li> <li>• Omówienie dokumentacji i kryteriów przyjęć do szkoły zawodowej. Informowanie o rekrutacji do szkół ponadpodstawowych . Przygotowanie do logowania się w elektronicznym systemie rekrutacji.</li> <li>• Zmiany w kształceniu zawodowym, dotyczących podziału zawodów na kwalifikacje.</li> <li>• Uczenie umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny).</li> <li>• Zapoznanie uczniów ze stronami Internetowymi: strona internetowa szkoły, Punkt Informacji Zawodowej, Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży.</li> </ul>	nauczyciele przedmiotowi, wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciel WOS, j. polskiego, informatyki / cały rok szkolny
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Planuje ścieżkę kariery edukacyjno-zawodowej - konsekwencje moich wyborów;</li> <li>2. Moje marzenia, cele i plany – przygotowanie do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi kształcenia.</li> <li>3. Moja przyszłość -decyduję</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zajęcia wychowawcze na temat: Klasa VIII <ul style="list-style-type: none"> <li>• Uczenie się podstawą zdobywania zawodu. Problematyka motywacji.</li> <li>• Wartości niezbędne w życiu i pracy takie jak punktualność, odpowiedzialność, uczciwość, sumienność, koleżeństwo.</li> <li>• Mam marzenia – planuję swoją przyszłość.</li> </ul> </li> </ol>	wychowawca klasy, nauczyciele, pedagog, psycholog, doradca zawodowy / cały rok szkolny

	dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4. Osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery- w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.	2. Udział w zajęciach w pracowniach: ogrodniczej, komputerowej, biurowej, dekoratorskiej, stolarskiej, gospodarstwa domowego. 3. Przygotowanie opinii szkoły o uczniu. 4. Badania w poradni psychologiczno – pedagogicznej. 5. Badania u lekarza medycyny pracy.	
--	---	---	--

**BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sporządzanie bilansu własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);</li> <li>2. Ustalanie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;</li> <li>3. Analiza własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;</li> <li>4. Określanie własnego systemu wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia w ramach przedmiotu Podstawy przedsiębiorczości oraz Technologii prac w obiektach hotelarskich</li> </ul>	Marta Stec, Agnieszka Rutka /cały rok szkolny
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Analiza informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych;</li> <li>2. Określanie zawodów i stanowisk pracy, dla których bazą są kwalifikacje uczniów;</li> <li>3. Konfrontacja własnych zasobów ucznia ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia w ramach przedmiotu podstawy przedsiębiorczości</li> <li>• Zajęcia z przedmiotów teoretycznych zawodowych</li> <li>• Praktyki zawodowe</li> </ul>	M. Stec, nauczyciele przedmiotów zawodowych /cały rok szkolny

	<p>wymaganiami rynku pracy;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>4. Znaczenie i możliwości stażu zawodowego lub zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;</li> <li>5. Sporządzanie i aktualizowanie dokumentów aplikacyjnych zgodnie z wymaganiami pracodawców;</li> <li>6. Przygotowanie się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.</li> </ol>		
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Korzystanie ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego;</li> <li>2. Analiza możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;</li> <li>3. Określanie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;</li> <li>4. Analiza możliwości kontynuowania nauki.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Spotkania z doradcą zawodowym</li> <li>• Spotkania z uczniami klas VIII , i ich rodzicami</li> <li>• Omówienie oferty szkoły w zakresie prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych</li> </ul>	nauczyciele przedmiotów zawodowych /cały rok szkolny
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ustalanie własnych celów, zadań i działania w kontekście planowania kariery;</li> <li>2. Sporządzanie IPD – planowanie różnych wariantów kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Omówienie oferty szkoły w zakresie prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych</li> <li>• Spotkania z uczniami klas VIII , i ich rodzicami</li> <li>• Jak wyglądają przedstawiciele różnych zawodów. Spotkanie z przedszkolakami</li> <li>• Jak wygląda praca na różnych stanowiskach? Zajęcia dla SP</li> </ul>	nauczyciele przedmiotów zawodowych /cały rok szkolny

	<p>informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy;</p> <p>3. Dokonywanie wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami;</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Jak wygląda kształcenie zawodowe w szkole ponadpodstawowej j? Lekcje dla ośmioklasistów.</li></ul>	
--	--	--	--

**SZKOŁA PODSTAWOWA DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM I ZNACZNYM**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kształtowanie świadomości własnego „ja” i budowanie własnej tożsamości;</li> <li>2. Rozwijanie zainteresowań uczniów.</li> <li>3. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych.</li> <li>4. Kształtowanie umiejętności samoobsługi i nawyków higienicznych</li> <li>5. Nauka właściwych zachowań społecznych.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia tematyczne,</li> <li>• Ćwiczenia praktyczne,</li> <li>• Zadania domowe</li> <li>• Praca z rodzicem,</li> <li>• Praca indywidualna z uczniem,</li> <li>• Udział w kołach zainteresowań,</li> <li>• Aktywne spędzanie czasu wolnego,</li> <li>• Wyróżnianie i eksponowanie działalności i prac ucznia,</li> <li>• Udział w różnych konkursach, zawodach sportowych</li> <li>• Rozwijanie i doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej,</li> <li>• Tworzenie umów klasowych, systemów motywacyjnych , zeszytów zachowań,</li> <li>• Udział w treningu umiejętności prospołecznych.</li> </ul>	<p>wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele rewalidacji, nauczyciele świetlicy, rodzice, w razie potrzeby psycholog, pedagog /cały rok szkolny</p>
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie uczniów z pracą w wybranych zawodach.</li> <li>2. Zapraszanie przedstawicieli ciekawych zawodów.</li> <li>3. Poznawanie zawodów naszych rodziców.</li> <li>4. Wzbogacanie słownika o nazwy zawodów.</li> <li>5. Uczenie szacunku do każdego rodzaju pracy</li> <li>6. Opowiadanie na podstawie ilustracji lub własnych</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia tematyczne,</li> <li>• Ćwiczenia praktyczne,</li> <li>• Zadania domowe,</li> <li>• Praca z rodzicem,</li> <li>• Udział w spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów,</li> <li>• Wyjścia, wycieczki.</li> </ul>	<p>wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele rewalidacji, nauczyciele świetlicy, rodzice /cały rok szkolny</p>

	<p>doświadczeń.</p> <p>7. Rozpoznawanie i nazywanie akcesoriów do różnych zawodów.</p> <p>8. Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny</p>		
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<p>1. Doskonalenie umiejętności określania własnych wiadomości i umiejętności;</p> <p>2. Uczenie się i doskonalenie obsługi komputera – korzystanie ze standardowych i specjalistycznych urządzeń peryferyjnych i programów;</p> <p>3. Uczenie się korzystania z przeglądarek internetowych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wszystkie zajęcia,</li> <li>• Ćwiczenia praktyczne,</li> <li>• Zadania domowe,</li> <li>• Praca z rodzicem.</li> </ul>	<p>wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele rewalidacji, nauczyciele świetlicy, rodzice /cały rok szkolny</p>
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</b>	<p>1. Planowanie swojej przyszłości- kim chciałbym zostać i co chciałbym robić;</p> <p>2. Uczenie się dostrzegania czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu;</p> <p>3. Uczenie się i doskonalenie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych);</p> <p>4. Posługiwanie się identyfikatorem / legitymacją lub opaską identyfikacyjną w życiu codziennym;</p> <p>5. Próby samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych bezpośrednio z własną osobą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia tematyczne,</li> <li>• Ćwiczenia praktyczne,</li> <li>• Zadania domowe,</li> <li>• Praca z rodzicem,</li> <li>• Spotkanie z policjantem,</li> <li>• Spotkanie z higienistką.</li> </ul>	<p>wychowawcy, nauczyciele, nauczyciele rewalidacji, rodzice, w razie potrzeby psycholog, pedagog /cały rok szkolny</p>

**SZKOŁA PRZYSPOSABIAJĄCA DO PRACY DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ  
W STOPNIU UMIARKOWANYM I ZNACZNYM**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań w odniesieniu do pracy; uczenie się wskazywania swoich mocnych i słabych stron w sytuacji pracy;</li> <li>2. Uczenie się określania swoich preferencji (zainteresowań) i predyspozycji zawodowych, doskonalenie umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej;</li> <li>3. Podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych i ocena własnych działań;</li> <li>4. Uczenie się technik autoprezentacji i prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą;</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Analiza opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.</li> <li>• Zajęcia z pedagogiem, psychologiem, praca w grupie na zajęciach TUP.</li> <li>• Realizacja cyklu „Jestem dorosły”.</li> <li>• Realizacja określonych zadań podczas zajęć z przysposobienia do pracy i kształtowanie umiejętności oceniania rezultatów swojej pracy.</li> <li>• Realizacja zajęć TUP.</li> </ul>	wychowawcy klas, psycholog, pedagog, nauczyciele przedmiotu /cały rok/
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Poznawanie zawodów i czynności zawodowych, dokonywanie wyborów zgodnie z preferencjami i możliwościami;</li> <li>2. Poznawanie znaczenia pracy w życiu człowieka;</li> <li>3. Poznawanie szans i zagrożeń wynikających z podjęcia decyzji o zatrudnieniu;</li> <li>4. Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wycieczki tematyczne, realizacja treści funkcjonowania osobistego i społecznego.</li> <li>• Wdrażanie do dorosłości, do samodzielności, wyjazdy na targi pracy.</li> <li>• Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, z pracującymi absolwentami naszej szkoły.</li> <li>• Zajęcia w poszczególnych pracowniach przysposobienia do pracy. Poznanie i przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.</li> </ul>	wychowawcy klas/cały rok nauczyciele przedmiotu /cały rok/



	przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;		
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Doskonalenie umiejętności posługiwania się komputerem i wykorzystywania go jako źródła informacji i narzędzia wypowiedzi;</li> <li>2. Zapoznanie się z dokumentacją formalną związaną z podjęciem zatrudnienia;</li> <li>3. Poznanie praw i obowiązków pracownika;</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lekcje z funkcjonowania osobistego i społecznego, zajęć kształtujących kreatywność – korzystanie z bazy informatorów o zawodach, filmów o zawodach.</li> <li>• Poznanie dokumentów tożsamości, CV, listu motywacyjnego, ankiety osobowej podczas zajęć z funkcjonowania osobistego i społecznego, zajęć kształtujących kreatywność, zajęć rozwijających komunikowanie się.</li> <li>• Spotkanie z zaproszonymi gośćmi – pracodawcami.</li> </ul>	nauczyciele przedmiotu /cały rok/
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uczestniczenie w praktykach wspomaganych; uczenie się czynności pracy na konkretnych stanowiskach pracy;</li> <li>2. Uczenie się radzenia sobie z sytuacjami trudnymi w pracy;</li> <li>3. Kształtowanie umiejętności społecznych niezbędnych w pracy;</li> <li>4. Poznanie stanowiska pracy i kultury zakładu pracy – wycieczki</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Praktyki na terenie szkoły – zajęcia z przysposobienia do pracy.</li> <li>• Udział w zajęciach z psychologiem, zajęcia wychowawcze.</li> <li>• Rozwijanie umiejętności kluczowych podczas zajęć z TUP.</li> <li>• Wyjazdy na wizyty studyjne w Zakładach Aktywności Zawodowej w Woli Dalszej i Woli Rafałowskiej oraz wizyty studyjne w WTZ Caritas w Rzeszowie i WTZ przy ulicy Załęskiej w Rzeszowie oraz ŚDS przy ul. Ofiar Katynia i ŚDS przy ul. Powstańców Styczniowych w Rzeszowie.</li> </ul>	nauczyciele przedmiotu /cały rok/. psycholog, wychowawca klasy/cały rok/ prowadzący TUP /cały rok/ koordynator: B. Magierska-Ślemp, A. Gilewicz oraz wychowawcy klas / cały rok/

**KLASY DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM I ZNACZNYM  
SPRZEŻONĄ Z AUTYZMEM**

Tematyka	Treści programowe	Metody i formy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań /Termin
<b>POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kształtowanie świadomości własnego „ja” i budowanie własnej tożsamości;</li> <li>2. Rozwijanie zainteresowań uczniów,</li> <li>3. Rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań uczenie się wskazywania swoich mocnych i słabych stron</li> <li>4. Nauka właściwych zachowań społecznych, kształtowanie umiejętności komunikacyjnych.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia edukacyjne (w ramach realizacji podstawy programowej).</li> <li>• Zajęcia rewalidacyjne określone w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym ucznia.</li> <li>• Nauczanie sytuacyjne podczas codziennych zajęć</li> <li>• Elementy TUS podczas codziennych zajęć.</li> <li>• Działania związane z orientacją zawodową realizowane w szkole i poza nią.</li> </ul>	wychowawca, nauczyciele zajęć edukacyjnych i rewalidacji indywidualnej/cały rok szkolny
<b>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Poznawanie zawodów i czynności zawodowych, wzbogacanie słownika o nazwy zawodów.</li> <li>2. Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;</li> <li>3. Uczenie się technik autoprezentacji</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia edukacyjne (w ramach realizacji podstawy programowej).</li> <li>• Zajęcia rewalidacyjne określone w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym ucznia.</li> <li>• Wycieczki do zakładów i wyjścia do miejsc użyteczności publicznej.</li> <li>• Nauczanie sytuacyjne podczas codziennych zajęć.</li> <li>• Elementy TUS podczas codziennych zajęć..</li> </ul>	wychowawca, nauczyciele zajęć edukacyjnych i rewalidacji indywidualnej/ cały rok szkolny
<b>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Doskonalenie umiejętności określania własnych wiadomości i umiejętności;</li> <li>2. Doskonalenie umiejętności korzystania z instrukcji (opracowanych przy pomocy zdjęć, obrazków, symboli, z tekstem łatwym do czytania itp.);</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia edukacyjne (w ramach realizacji podstawy programowej).</li> <li>• Zajęcia rewalidacyjne określone w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym ucznia.</li> <li>• Nauczanie sytuacyjne podczas codziennych zajęć.</li> <li>• Elementy TUS podczas codziennych zajęć.</li> </ul>	wychowawca, nauczyciele zajęć edukacyjnych i rewalidacji indywidualnej/ cały rok szkolny

	3. Doskonalenie umiejętności posługiwania się komputerem i wykorzystywania go jako źródła informacji i narzędzia wypowiedzi.		
<b>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Planowanie swojej przyszłości- kim chciałbym zostać i co chciałbym robić;</li> <li>2. Posługiwanie się identyfikatorem/dowodem osobistym w życiu codziennym;</li> <li>3. Próby samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych bezpośrednio z własną osobą;</li> <li>4. Uczestniczenie w praktykach wspomaganych i kształtowanie umiejętności wykonywania różnych prac.</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zajęcia edukacyjne (w ramach realizacji podstawy programowej).</li> <li>• Nauczanie sytuacyjne podczas codziennych zajęć.</li> <li>• Działania związane z orientacją zawodową realizowane w szkole i poza nią.</li> <li>• Elementy TUS podczas codziennych zajęć.</li> </ul>	wychowawca, nauczyciele zajęć edukacyjnych i rewalidacji indywidualnej/ cały rok szkolny

Program został opracowany przez Zespół Doradztwa Zawodowego w składzie:

1. Iwona Dec – przewodnicząca
2. Bożena Nawalany – wiceprzewodnicząca
3. Bożena Gilarska
4. Anna Kowal – Józwik
5. Marta Stec
6. Agnieszka Żyła
7. Anna Kowal-Józwik
8. Paulina Lech
9. Agnieszka Tadla
10. Gabriela Małek
11. Gabriela Serafin
12. Ewelina Feret